

POSUDEK NA DIZERTAČNÍ PRÁCI:

Mgr. Lenka Libichová

Sokolská identita: dříve a nyní

Ústav etnologie FF UK, Praha 2017, 175 s., přílohy

Dizertační práce L. Libichové je hodna pozornosti. To není dáno pouze samotným předmětem textu, neboť tematika tělovýchovné organizace Sokol již byla v kontextu českých společenskovedních věd v relativně dosti frekventované míře zpracována. Jednalo se však většinou o historický úhel pohledu; oceněnihodné je tak to, že autorka dokázala v tomto prostoru nalézt novou, do značné míry prázdnou „niku“ – tj. etnologické/antropologické prizma, doplňující a rozvíjející dosavadní pohledy na uvedenou problematiku. Text využívá přístupy a metody řady společenskovedních oborů; je jej tedy možno chápat jako svého druhu interdisciplinární.

Hlavní část práce tvoří komentovaný přehled dějin Sokola, zarámovaný na konci jednotlivých kapitol mezishrnutími. V této spíše popisné části L. Libichová komparuje a interpretuje obecnější fakta (především na základě obsáhlých bibliografických zdrojů), aniž by je však výrazněji analyzovala pomocí dat získaných jinými prostředky. Autorka se v daném tematickém terénu pohybuje do značné míry suverénně; prokazuje velmi dobrou obeznámenost s historií a tradicemi sokolského hnutí. Podstatně výrazněji a podrobněji však mohly být řešeny a komentovány represe vůči organizaci Sokol a jejím aktivistům po roce 1948. Také jednotlivá zmíněná mezishrnutí by si zasloužila větší rozsah i hloubku analytujícího záběru.

„Vlastní“, odborně nosné empirické téma začíná překvapivě velmi pozdě, až na s. 140, a zabírá pouhých 20 stran, tj. cca 1/8 textu. V této skutečnosti je možno vidět hlavní úskalí a nedostatek práce. Přes tuto skutečnost zde L. Libichová v rámci představených dotazníkových šetření a rozhovorů přináší některé nové pohledy na sokolskou problematiku. Řadu prezentovaných zjištění a jejich interpretací je možno plně akceptovat; mnohé z nich jsou přitom v českém odborném kontextu do jisté míry i originální a novátorské. Přesto je možno konstatovat, že podíl empirické složky textu je vzhledem k historickému přehledu neúměrně malý.

Specifickou složkou textu jsou rozhovory, realizované mezi členy Sokola. Jejich prepisy jsou nejen dokumentačně, ale i lidsky cenné a zajímavé; v tomto kontextu autorka zaznamenala řadu zajímavých poznatků na poli identity a názorové identifikace respondentů, jejich vztahu k fenoménu Sokola aj.

Některá sumarizující sdělení v odd. Závěr jsou spíše než shrnutím jen výčtem údajů zmiňovaných v textu; stylisticky poněkud nepatřičně působí závěrečné odvolání se na M. Chlumského (navíc v „ich formě“), jež mohlo být formulováno obecněji a v pasivu.

Obsažný a bohatý seznam literatury svědčí o velmi dobré orientaci A. Svobodové ve sledovaném tematickém terénu. Autorka prokázala, že umí pracovat s literaturou a dalšími informačními zdroji, orientovat se v nich a využít je na podporu svých závěrů a stanovisek.

Shrnutí: L. Libichová dokázala ve své dizertační práci nejen shromáždit a komparovat, ale do jisté míry také analyzovat a interpretovat množství teoretických i empirických zjištění a informací.

Přes výše uvedené výhrady předložený text splňuje požadavky kladené na dizertační práci. Doporučuji jej tedy k obhajobě a v předběžně klasifikuji jako *prospěla*.

Praha 19. 6. 2017

Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.